

Tokodi Panna

Spanyolország, Madrid: turizmus és biztonság?!

Spain, Madrid: tourism and safety?!

Absztrakt

A turizmus a világ minden jelenségéhez kapcsolódik, világméretű társadalmi jelenséggé vált. A turisztikai desztináció biztonsági helyzete hangsúlyos tényező egy utazási döntés meghozatalakor, mivel az a turizmus komplex rendszerének köztudottan fontos alapja. A turista felelős azért, hogy minden releváns információval rendelkezzen a felkeresni szándékozott úti célt illetően, a felkeresett úti cél pedig, hogy megadja azt. Azonban a világban zajló események nemcsak a turistákat, hanem a rendészeti szerveket is kihívás elé állítják. A tanulmány célja, hogy röviden bemutassa Spanyolország, különös tekintettel Madrid turizmusbiztonsági helyzetét, melyet a madridi magyar konzulhelyettessel készített helyszíni interjúm és az ott töltött hetek tapasztalatai egészítenek ki. Be kívánom bizonyítani, hogy a tanulmányomban leírt negatív körülmények ellenére, úgy, mint a tüntetések, zavargások, kommunikációs nehézségek és egyéb turistákat érintő problémák, Spanyolország turizmusának volumene töretlen.

Kulcsszavak: turizmus, turizmusbiztonság, konzuli hivatal, Madrid

Abstract

Tourism is connected to any phenomena in the world, it became a social phenomenon worldwide. The safety of a touristic destination is an emphasised factor when taking travel decisions, as it is commonly known as an important base for the complex system of tourism. It is the tourist's duty to have any relevant information on the travel target and the visited target has to grant that. But the events of the world do not challenge tourists only but law enforcement organisations, too. The aim of the paper is to present briefly the safety situation of tourism in Spain, especially in Madrid, extended by an on-the-spot interview with the

Hungarian deputy consul and my experiences gained in the few weeks' time I spent there. I intend to prove that in spite of the negative circumstances described in this paper – like demonstrations, riots, difficulties in communication and other problems meeting tourists – the volume of tourism in Spain is unbroken.

Keywords: tourism, safety of tourism, Consul's Office, Madrid

A nemzetközi turizmus 2018-ban hat százalékos növekedéssel zárta az évet a World Tourism Organization (UNWTO)¹ által regisztrált nemzetközi turistaérkezések száma alapján, ami 1,4 milliárdot meghaladó utazót jelent világszinten (2017-ben 1.322 milliárd). Ilyen nagyságú növekedés mellett feltartóztathatatlanul halad a 2030-ra prognosztizált 1,8 milliárdos volumen felé. Európába 2018-ban 713 millió turista érkezett a világ más részeiről, a legnagyobb növekedést Dél-Európa mutatta. A világ leglátogatottabb országai sorában (2018. évi rangsor szerint: Franciaország, Spanyolország, az Egyesült Államok, Olaszország, Kína és Mexikó) (URL1) olyan országokkal találkozhatunk, amelyek (Gyuricza, 2008, Dombay, 2007):

- fejlett infrastruktúrával és magas színvonalú szolgáltatóiparral rendelkeznek;
- képesek garantálni a látogatók biztonságát;
- fürdőzésre alkalmas tengerpartokkal rendelkeznek;
- a legfontosabb küldő területek lakosai számára egzotikusak;
- gazdag és sokszínű kulturális kínálatuk van;
- gasztronómiájuk vonzó;
- földrajzi fekvésük kedvező (például jól megközelíthetők, vagy közel vannak a világ jelentősebb küldő országaihoz);
- területükön számottevő külföldi él (ami a VFR² turizmust gerjeszti);
- világgazdasági potenciáljuk jelentős.

Dél-Európa országaiban a természeti vonzerők mellett az ókori görög és/vagy római műemlékek is nagy számban találhatók, ami csak fokozza a területeket látogatottságát. Spanyolországban több mint 40 UNESCO által nyilvántartott világörökségi helyszín található. Az őskori emlékektől (altamirai barlang) a mór építészetten át (Alhambra) a római emlékekig (segovia római vízvezeték) igen széles körben találhatóak kulturális emlékek (Balogh, 2004).

---

1 Turisztikai Világszervezet, mely 1975-ben jött létre, mint az ENSZ turizmusra szakosodott szervezete, székhelye Madrid (Palacio de Congresos de la Castellana). Spanyolorzágnak házigazdaként állandó helye van a szervezet végrehajtó tanácsában.

2 VFR: Visiting Friends and Relatives rokonok, barátok meglátogatására alapuló turisztikai termék.

A biztonság szerepe

Ahogy a fenti felsorolásból is következtethető, a biztonság hiánya a turisztikai rangsorok előkelő helyeit elfoglaló országok számára is az egyik legnagyobb kockázati tényező. A biztonság garantálása nélkül nagy volumenű turisztikai növekedést nem tudnának felmutatni. Az utazási döntést befolyásoló prekonceptióhoz tartozik a politikai környezet, a közlekedés biztonsága, a természeti környezet biztonsága és a határokon átívelő terrorizmus (Wilk, 2017), azonban ez nem minden esetben hat negatívan a turizmusra, sőt egyes esetekben növelheti is annak volumenét. Gondoljunk csak az egyre népszerűbb katasztrófaturizmusra. A kutatások azt bizonyítják, hogy az utazások során fontos a célterület biztonsága, valamint az, hogy érdeklődésünknek megfelelő lehetőséget válasszunk. Mára a turizmus biztonsága meghatározó jelentőségűvé vált, mindamelllett, hogy a turizmus biztonságát egy nemzet sem tudja önmagában garantálni, ahhoz helyi és nemzetközi szintű együttműködés szükséges (Keller, 2004). Azok a desztinációk³, amelyek az utazók tapasztalatai alapján biztonságos helynek számítanak, előnyükre fordították a világ egyes országainak biztonságpolitikai helyzetében történő változásokat, azonban más célterületek, melyek az utazás szempontjából veszélyesnek bizonyultak, számos turistát vesztek. Megfigyelhető az is, hogy ha a világ több pontján van valamilyen jellegű fenyegetettség – legyen az terrorfenyegetettség, gazdasági válság, vagy természeti katasztrófa, az negatívan hat a turizmus fejlődésére, sőt, egyúttal elősegítheti a turizmus területi átrendeződését is (Péter et al., 2018). De ez nem minden esetben a turisták számának csökkenésében mutatkozik meg, hanem a turizmussal kapcsolatos bevételeket érinti érzékenyebben. A World Economy Forum (rövidítve: WEF)⁴ 2007 óta minden évben megjelenteti turisztikai versenyképességi indexét – 2019-ben 140 országra vonatkozóan –, az Utazás és Turizmus Versenyképességi Jelentést⁵ (Blanke & Chiesa, 2009), ami külön nevesíti a biztonság és védelem faktort. A WEF minden évben szakértői kutatásában (World Economic Forum’s Executive Opinion Survey) az egyes országok szakemberei által minősíti az adott ország versenyképességét 1-7 Likert skálán.

---

3 *„A desztináció egy fizikai helyszín, ahol a turista legalább egy éjszakát tölt el. Tartalmaz turisztikai vonzerőket, termékeket, kapcsolódó szolgáltatásokat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a turista legalább egy napi helyben tartózkodását kielégítsék. A desztinációnak vannak fizikai és adminisztratív határai, amelyek meghatározzák annak menedzsmentjét, illetve rendelkezik imázssal és percepcióval. A desztináció számos érintetet foglal magába, képes a hálózatosodásra, az együttműködésre, és ezáltal arra, hogy nagyobb desztinációvá váljon” (UNWTO 2007, 1.).*

4 Világgazdasági Fórum.

5 Travel and Tourism Competitiveness Report-ot.

A biztonságot illető szegmensek az alábbiak szerint épülnek fel (Sziva & Michalkó, 2019. 30.).

„1. *Business costs of crime and violence* (A vállalkozások bűnözés miatti költségei – Milyen mértékben ró a bűnözés költségeket a vállalkozásokra az adott országban?)

2. *Reliability of police services* (A rendőrség megbízhatósága – Mennyire megbízható a rendőrség a jogrend szempontjából?)

3. *Business costs of terrorism* (A vállalkozások terrorizmus miatti költségei – Milyen mértékben ró a terrorizmus költségeket a vállalkozásokra az adott országban?)

4. *Index of terrorism incidence* (A terrorista incidensek indexe – A terrorista akciók számossága az adott országban)

5. *Homicide rate* (Emberölési ráta – UNODC nevű szervezet adatbázisa alapján)”

Spanyolország a versenyképességi index általános rangsora alapján ugyan az első helyen végzett, azonban az egyes indexeket külön-külön áttekintve már más képet kapunk. A turizmus és biztonság témájánál maradva elmondható az, hogy a versenyképességi index alapján több olyan országot is fel lehet sorolni európai szinten, mint például Portugália, Svájc vagy Ausztria, amely megelőzi ebben a tanulmányom céljából vizsgálat alá vont célországot. A legmagasabb értéket mutató kulturális erőforrások és üzleti utazások indexét csak Franciaország előzi meg, de csak egy hajszállal. Összességében konstatálható, hogy Spanyolország továbbra is a leginkább versenyképes ország a versenyképesség és technológia területén a világban, köszönhetően a gazdag természeti és kulturális erőforrásainak, valamint a turisztikai szolgáltatások elsőrangú infrastruktúrájának (WEF, 2019).

Kommunikáció - biztonság?

A felkeresett célterületnél minden szempontból fontos, hogy megfelelően tudjunk kommunikálni, amit sokszor ugyan közvetítő nyelvek (főként az angol nyelv) segítenek, de ez sok esetben csak az alapvető szükségletek kielégítésében (például a tájékozódás) segít. A dialektusok sok helyen tovább bonyolítják a helyzetet, az írásbeli információk csak korlátozottan állnak rendelkezésre. Az ebből adódó problémák szerencsés esetben csak egy meghatározott céltól való eltérést jelentik, azonban az általam tanulmányozott ország esetében sajnos halálos kimenetelű esetről is beszámolnak a sajtóorgánumok, ami a turizmusra

akár hátrányosan hathat (URL2). Az idegen nyelvű kommunikációs készségek hiányának elszenvedője alapvetően a turista, ha nem érti meg az átmenti környezetében zajló folyamatokat. Szerencsére az ilyen helyzetek viszonylag ritkák, de külföldön számos esetben lehet szükségünk a kommunikációs zűrzavarokon való túljutásra. Spanyolországban ugyan sokan beszélnek angol nyelven, azonban saját bőrömön kellett megtapasztalnom, hogy ezek az idegen nyelvű csatornák beszűkültek, mert például Madrid egyik kerületének rendőrkapitányságán nem volt olyan kolléga, akivel angolul kommunikálni tudtam volna. Esetemben pedig csak egy jegyzőkönyv felvétele volt a cél.

ETA

Az ETA – Euskadi Ta Askatasuna, vagyis Baszk Haza és Szabadság nevű szervezet a spanyol fennhatóság alatt álló baszk autonóm közösség teljes függetlenségért harcolt egészen 2018. május 3-ig, a szervezet megszűnéséről szóló hivatalos közleményének kiadásáig, (URL3) mely kimondja, hogy az ETA befejezte teljes politikai aktivitását. Az 1958-ban alakult szervezet 2017-ig 854 embert ölt meg (Vass, 2018). A merényletek szinte kizárólag hivatalos személyek ellen irányultak. Az ETA elleni fellépés folyamatos és összehangolt munkát kívánt meg Franciaországtól és Spanyolországtól egyaránt. A Schengeni belső határok, a Pireneusok gerince mind-mind a terrorszervezet munkáját segítette. Baszkföld egy része már Franciaország területén helyezkedik el és éppen ezt használták ki folyamatosan a terroristák, macska-egér játékot játszva az ellenük fellépő hatóságokkal. Csak akkor tudtak eredményesen fellépni az ETA ellen, amikor a spanyol és a francia terrorelhárítás és a katonaság összehangolt közös műveletekben számolták fel a fegyveres egységeiket, felderítették fegyverraktáraikat, rejtkehelyeiket. Az ETA létezésének okán az oda látogató turista nem csak, hogy bűnözőkkel találkozhatott, de akár áldozatukká, akarva, akaratlanul bűntársukká is válhatott. Mindezek jól mutatják, hogy nem véletlenül nincs a biztonság és védelem versenyképességi indexe alapján első helyen Spanyolország.

Katalónia

Spanyolország államformája – az 1978. október 31-én elfogadott alkotmányától kezdve – királyság. Az alkotmány alapot adott arra, hogy autonóm régiók jöhessenek létre, melyek rendészeti igazgatási hatáskörrel is rendelkeznek

a községek és provinciák mellett. A közbiztonság fenntartása állami feladat, az autonóm tartományok helyi rendőri erőkkel rendelkeznek. A 2/1986-os organikus törvényben⁶ foglaltak szerint a belügyminisztérium alá kettő rendőrség tartozik, még hozzá a nemzeti rendőrség (Cuerpo Nacional de Policía) és a polgári őrség (Guardia Civil), amely félig katonai, félig rendészeti szerv. Illetve van helyi rendőrség is például Madridban a Policía Local, ami az önkormányzat alá van rendelve. Az autonóm tartományok statútumai alapján Katalónia tartományi gyűlése is létrehozta a regionális rendőrséget (Mossos d'Esquadrat), és saját rendőrséggel rendelkezik Baszkföld és Navarra is, melyekre jellemző, hogy az állami rendőrségtől független hatáskörrel rendelkeznek. Feladatuk közbiztonsági, igazgatásrendészeti, igazságügyi rendészeti⁷, peren kívüli eljárásokba való, valamint a helyi hatóságokkal együttműködési megállapodásban szabályozott funkciókból tevődik össze. Munkájukat az önkormányzati és az állami rendőrséggel együttműködve hajtják végre. A közbiztonsági funkciók széles köréhez tartozik a helyi hatósági épületek, létesítmények, közterületek felügyelete és együttműködés az állami vagy autonóm tartományi rendőrséggel tüntetések és azon események során, amikor nagy tömeg gyűlik össze, vagy annak szükségét látják (Bacsárdi & Christián, 2018). Ilyen feladatokat látott el a regionális rendőrség állománya, amikor 2019. október 18-án egynapos általános sztrájk kezdődött Katalóniában tiltakozásként a függetlenségi vezetőkre kiszabott börtönbüntetések miatt. A munkabeszüntetések mellett sokan utcára vonultak, radikális függetlenségi csoport tüntetett a város jelképének számító Sagrada Familia székesegyháznál. Az egynapos általános sztrájkot megelőzően több éjszaka is rendbontásba forduló tünteteshullámok, gyújtogatások rázták meg Barcelonát és több más várost. Azonban hasonló jellegű megmozdulások már voltak 2019 első felében, sőt 2018-ban is, amikor több fontos közút forgalmát blokkolták a katalán függetlenségi politikusok szabadon engedéséért tüntetők Katalóniában (URL5). De 2017-ben is volt példa arra, hogy autópályákat és vasúti síneket zártak le a független Katalóniáért tüntetők. A napjainkban egyre erőszakosabbá váló tüntetések miatt Barcelonában a rongálások okozta kár hatalmas, a média visszajelzései alapján a turisták száma csökkent, azonban ez nehezen kimutatható. Időközben a spanyol belügyminisztérium növelte a Katalóniába kihelyezett egységek számát, ennek ellenére a katalán szakadárók folytatják a tömeges demonstrációkat, követelve az autonóm térség függetlenségét (URL6). A tömeges

---

6 Organikus törvények: „*az alapvető jogok és polgári szabadságjogok alakulásáról, az autonóm közösségek statútumai által elfogadott szabadságjogokról, az általános választási rendszerről szóló organikus törvények, valamint az Alkotmány által előírt organikus törvények.*” (URL4) Elfogadásához, módosításához vagy hatályon kívül helyezéséhez a kongresszus abszolút többsége szükséges.

7 Mely funkciójában a nyomozást és a felderítést jelenti.

demonstrációk, tüntetéshullámok mind-mind azt mutatják, hogy jogos az ország biztonság és védelem indexében való visszavetés, de ez kimutatható szinten nem szegi kedvét a turistáknak, vagy csak ideiglenes jelleggel néhány hétre, esetleg egy hónapra vezethető vissza minimális csökkenés a turistaérkezések számában. Ez azonban hosszú távon nem jelent igazi kihívást az ország életében.

Poliédrico

A független Katalóniáért folyó küzdelmekről függetlenül a barcelonai rendőrség különleges egységet hozott létre 2019 augusztusában a katalán főváros utcáin garázdálkodó bandák miatt, akik között sok a bevándorló, főleg fiatalos személy. A Poliédrico nevű egység feladata, hogy megfékezze a turisták által kiemelten látogatott helyeken megjelenő tolvajokat, akik egyre erőszakosabb módon rabolják ki a turistákat. A helyzet komolyságát bizonyítva az Egyesült Államok barcelonai konzulátusa figyelmeztetést adott ki, amelyben óva inti az amerikai turistákat és felhívja a figyelmüket, hogy ilyen esetben hogyan járjanak el. A biztonsági helyzet romlása a helyieket is aggasztja, akik önkéntes bűnmegelőző csoportokat hoztak létre és a jogszabályok szigorítását követelik. A spanyol törvények alapján a 400 eurónál kisebb értékű lopás vétségnek számít, bírság kiszabása mellett. Így egy turista vagy helyi lakos ellen elkövetett kis értékű lopás után könnyen szabadulhatnak az elkövetők. A spanyol rendőrség természetesen figyelemmel követi az önkéntes csoportok tevékenységét is, megelőzve, hogy a rendőrség munkáját átvegyék, és önkényes intézkedésekbe kezdjenek (URL7).

Madrid

A Katalóniában zajló események hatására a katalán függetlenség támogatóinak tízezrei tüntettek Madridban, 2019 márciusában. A 2017-ben illegálisan megtartott függetlenségi népszavazás és a katalán függetlenségi nyilatkozat elfogadása miatt 12 katalán vezető ügyében zajlik per (jelenleg is) a spanyol legfelsőbb bíróságon. 2019 októberében újabb események fokozták az ország hangulatát. Szigorú biztonsági intézkedések mellett exhumálták Francisco Franco tábornokot (1892-1975), a Madrid melletti Elesettek Völgyében⁸ található bazilikában. Az Elesettek Völgyét erre az időszakra lezárták a látogatók elől. A diktátor

---

8 Az Elesettek Völgye (Valle de los Caídos) Madridtól 50 kilométerre található. A több mint 30 ezer ide temetett közül csak Franco és Primo de Rivera nevét tüntették fel. A komplexum fő látványossága a világ legmagasabb, 152 méteres kőkeresztje, de van bazilika és bencés kolostor is. Ezeket részben Franco politikai foglyai építették.

koporsóját a madridi Mingorrubio temetőbe helyezték át. Mindkét helyszínen demonstrációt tartott Franco több száz híve (URL8). A spanyol főváros mindezek ellenére a turisták körében évről évre látogatottabb, 2018-ban is emelkedett a nemzetközi turistaérkezések száma. A negatívumok ellenére belátható, hogy egy-egy esemény csak minimális szinten okoz visszavetést az ország megítélésében, s ez turisztikai szinten alig kimutatható. Ez is azt bizonyítja, hogy a turisták többsége inkább az érdeklődésének megfelelő úticélt választja, az élményszerzés lehetőségét, és a biztonság nem minden esetben játszik elsődleges szerepet. Turisztikai szempontból Madrid előnye Barcelonához képest, hogy rövid autótúra van Toledo és Segovia. Hátránya, hogy nincs tengerpart a közelében. Kulturálisan gazdag, építészetileg sokféle, történelmi emlékekben bővelkedik. Ahogy a kommunikációs alfejezetben is kifejtettem, Spanyolországban az angolul beszélők száma nem túl magas, bár Magyarországhoz képest arányaiban jobban állnak. A tömegközlekedése fejlett, vonatok, metrók sora segíti a helyieket és a turistákat. A helyi vonatokon a vasút saját biztonsági szolgálata dolgozik, folyamatos felügyelet alatt tartva a közlekedő vonatokat, utasokat. Tonfa, bilincs, elektromos sokkoló, mint munkaeszköz látható a felszerelésükön. Minden fontosabb csomópontnál, látványosság közelében van rendőrségi szolgálati gépkocsi és járőr párok látnak el utcai szolgálatot. Az egyenruhás rendőrök emelik mind a helyiek, mind a turisták szubjektív biztonságérzetét.

1. számú kép: Prado Múzeum
Forrás: Készítette a szerző

A közlekedésbiztonságot elősegítve és a korlátozott látással rendelkezőket védve, a kijelölt gyalogos-átkelőhelyeknél a fényjelző berendezés mellett márdáhang jelzi a szabad áthaladást. A külső kertvárosi tartományokban a gyorsajtást megakadályozva a zebrákat lassító küszöbökre helyezték, melyek szinte 100 méterenként vannak elosztva, sok-sok körforgalommal együttesen szabályozva a forgalom rendjét. Saját tapasztalat, hogy 30-40 km/h-tól gyorsabban haladni szándékozó személygépkocsi igencsak nagy ütést kap, ha gyorsabban akar áthaladni ezeken a sebességcsökkentő elemeken.

2. számú kép: Kijelölt gyalogos-átkelőhely Európólis tartományban
Forrás: Készítette a szerző

A város turisztikailag látogatott terein fizikai akadályok sora hivatott meggátolni a tömegbe való behajtást, az úgynevezett ramming típusú terrorakciókat. Az elmúlt néhány évben ijesztő mértékben megnövekedtek az ilyen jellegű elkövetések. 2017. augusztus 17-én Barcelonában, majd augusztus 18-án hajnalban a spanyol tengerparti üdülővárosban, Cambrilsben⁹ hajtottak végre gázolósos

9 „2017. augusztus 17-én 16: 30-kor került sor arra, hogy a 22 éves marokkói származású és a Barcelonától északra fekvő Ripoll városkában lakó Younes Abouyaaqoub a szintén marokkói Driss Oukabir nevében bérelt Fiat Talento kisteherautóval 530 méteren keresztül hajtott végig 80 kilométer/óra sebességgel cikkcakkban Barcelona legismertebb, La Rambla nevű, 1200 méter hosszú sétálóutcáján (megölve 13 és megsebesítve mintegy 130 embert), majd gyalog elmenekült. Augusztus 18-án éjjel 1 órakor hasonló támadást hajtott végre öt – hamis robbanómellényeket viselő, baltákkal és késekkel felszerelkezett – merénylő a Barcelonától délre fekvő Cambrils üdülőhelyen egy Audi 3-as gépkocsival (a támadásnak 1 halott és 7 sebesült áldozata van), akiket azonban – miután gépkocsijuk felborult – a katalán rendőrök agyonlőttek.” (Tálas, Szente & Varga, 2017. 73.)

terrortámadást gépjárművel. Ezek a támadások megerősítették, hogy Európában is fel kell készülni a gépjárművel elkövetett terrorcselekményekkel szembeni védekezésre, mivel ez az elkövetési forma egyszerűsége és olcsósága miatt a terroristák egyik kedvelt elkövetési módszerévé vált. „*Egy rammingtámadás előkészítésére akár néhány óra is elegendő lehet, az autóbérlést is beleszámítva*” (Rácz & Brestyánszki, 2017).

A fizikai akadály azonban ma már nem csak betontömböt jelent, hanem akár behajtást akadályozó virágágyás vagy leengedhető sorompó formájában is védelmet lehet biztosítani (Tokodi & Ritecz, 2019). Ezek Toledo és Segovia városában is egyaránt alkalmazott elemek.

3-4. számú kép: Behajtást akadályozó leengedhető sorompó és virágágyás Toledóban
Forrás: Készítette a szerző

A spanyol városokra, kisvárosokra jellemző, hogy sok-sok kis utca vezet rajta végig. Ezeket járva azonban továbbra se érezhetjük magunkat kevésbé biztonságban, mivel a legtöbb helyen kamerarendszer van telepítve önkormányzatilag, illetve sok helyen a tulajdonosok, lakók is jelzik, hogy kamerával megfigyelt a terület és a riasztó be van kötve a rendőrséghez.

Konzuli hivatal Madrid

2018 nyarán hosszabb időtartamot töltöttem el Madridban, mely idő alatt felvettem a kapcsolatot a konzuli hivattal és lehetőséget kaptam egy személyes interjú lefolytatására a konzulhelyettessel. A konzuli hivatal illetékességi területe egész Spanyolország, beleértve a Kanári-szigeteket: Gran Canaria, Tenerife,

Fuerte Ventura, Lanzarote, La Palma, El Hierro, Gomera¹⁰. Kérdéseim a konzuli hivatal illetékességi területén tartózkodó magyar turistákat érintő ügyekre fókuszált, amelyet kiegészített a közlekedésbiztonság, egészségbiztonság körébe tartozó 1-2 eset, valamint a kulturális különbségek vizsgálata.

Konzuli segítségnyújtás

Ami a konzuli tevékenységet illeti – leszámítva az alapiratok kiállítását, az alap igazgatási ügyeket – az ügyek döntő többsége kirabolt magyar turistákkal kapcsolatos ügyintézés. Nekik alapvetően a hazautazást segítő valamilyen dokumentumot szükséges biztosítani. Ideiglenes útlevelet vagy utazási igazolást állítanak ki, amin rajta van fényképe, aláírása az illetékes személynek és azzal a hazautazás megoldhatóvá válik. Ezek az ügyek az esetek nagyjából 85 %-át fedik le a konzulhelyettes tájékoztatása alapján, amiből arra a következtetésre juthatunk, hogy súlyos, a közrendet és közbiztonságot érintő cselekmények ritkán érhetik a konzuli kerületbe érkező magyar turistákat. Felmerül a kérdés, hogy amennyiben a tulajdonunkban lévő értékek között a készpénzünket, vagy a készpénz-helyettesítő fizetési eszközünket is egyidejűleg elvették, akkor mi lehet a segítség a konzuli hivatal. Elvben nagyon szigorú feltételek között van arra lehetőség, hogy utazási kölcsönt kapjanak a pórus járt turisták. A konzuli hivatal elmondása alapján az a gyakorlat, hogy utazási kölcsönt nem folyósítanak. De természetesen mindenben segítik a bajba került személyeket, felkeresi az érintett családját, akik átutalják a repülőjegy árát, vagy megveszik azt és a konzuli hivatal kinyomtatja részére a jegyet. Az ilyen jellegű ügyeknél általában nem is szokott probléma lenni. Azonban van 1-2 olyan eset, amikor a rendszert próbálják kijátszani. Van olyan, aki úgy utazik, hogy csak egyirányú jegyet vesz és megpróbálja a konzulátussal megvetetni a visszajegyet. De volt már példa arra is, hogy az illető azt tervezte, hogy Spanyolországban új életet kezd, aztán rövid idő alatt a helyzet megváltozott, elfogyott az összes pénze és segítségre szorult a hazajutásban. Más jellegű ügyek is előfordulnak, amikor szintén a konzuli hivatal segítségét kérik. A konzulhelyettes elmondása szerint volt olyan eset, amikor egy édesanya kétségbeesve hívta a konzulátust, hogy fia a Kanári-szigeteken van és nem éri el több mint egy napja. A fiáról időközben kiderült, hogy skizofrén és többször megpróbált öngyilkosságot elkövetni. Ebben az esetben a helyi hatóságokkal felvették a kapcsolatot a fiút megkeresésére. A konzuli hivatal jó kapcsolatot ápol a spanyol rendőrhatalóságokkal, így

---

10 A barcelonai főkonzulátus konzuli kerülete Katalóniai Autonóm Közösség, Valenciái Autonóm Közösség, Baleári-Szigeteki Autonóm Közösség, Andorrai Hercegség.

a fenti esetben is azonnal segítségükre voltak. A konzuli hivatal feladatai között említésre került a kapcsolattartást, közvetítést is az anyaország felé. Sajnos előfordult már olyan eset is, amikor egy magyar állampolgár halálának hírére kellett a családjá felé tolmácsolni és közben közvetíteni a család és a kórház között.

Sértett vagy elkövető

A konzuli hivatal mindkét szereppel találkozott már. Azonban, ha egy magyar állampolgár börtönbe kerül, akkor a spanyol börtönök automatikusan nem tájékoztatják őket, de ettől függetlenül sok esetben jelezni szokták. A fogvatartott egyébiránt az ügyvéden kívül bármikor kérheti, hogy felvehesse a kapcsolatot a konzulátussal. Meghatározott időközönként a konzuli hivatal is lekéri, hogy hány magyar állampolgár van illetékességi területükön fogvatartásban. Akikről tudnak, azokat időről időre meglátogatják, figyelemmel követik a sorsukat. Így szereztek tudomást arról is, hogy van olyan magyar állampolgár spanyol börtönben, aki drogcsempészésért ül, és találkoztak már olyan személlyel is, aki Spanyolországban dolgozott és áfacsalási ügybe keveredett. Magyar bűnelkövetői hálózatról a konzuli hivatalnak nincs tudomása. Az elkövetői oldalról elmondható, hogy mint minden országban a magyar turisták által elkövetett cselekmények jellege itt is sokszínű. Kiemelt a Kanári-szigetek, mivel az esetek többsége itt fordul elő és arányaiban is itt van a legtöbb fogvatartott. A pontos statisztikai adatokat mellőzve, azonban nem kell nagy számokra gondolni, mivel egész Spanyolországban megközelítőleg egy tucat magyar fogvatartott van. A sértetti oldalt megvizsgálva a konzuli hivatal főként a nyilvános helyen történt cselekményekről szerez tudomást, így például egy-egy lopás, rablás tényéről. Jellemző a zseblopás kávézóknál, tömegközlekedési eszközökön. Ezekkel kapcsolatban többnyire a sértett tesz bejelentést a konzuli hivatal felé is. A magyar turistákkal szemben elkövetett bűncselekmények esetében előfordul egyéni elkövető, illetve szervezett bűnözői csoport is, de a turistákat érintően főként zsebtolvaj bandákról beszélhetünk. Turisztikai szempontból a konzulátus számára nem releváns, hogy a magyar turista egyéni vagy szervezett (utazási irodán keresztül) úton van, ezekre külön nem térnek ki, de a konzulhelyettes meglátása szerint alapvetően többségében van az egyéni utazó családdal, barátokkal.

Egészségbiztonság

Az, hogy egy magyar turista megbetegedett, kórházba került vagy baleset érte nem feltétlen jut a konzuli hivatal tudomására. A kórház részéről nincs

bejelentési kötelezettség, de van olyan eset, amikor megkeresik a konzulátust, mint legkézenfekvőbb kapcsolatfelvételt segítő szervet. A konzuli hivatal ezekben az esetekben is segíti a kommunikációt a család és a kórház között.

Közlekedésbiztonság

Közlekedési baleset okán a magyar turisták nem fordulnak a konzuli hivatal felé. Ilyen esetről nem számoltak be az elmúlt évekre visszamenőleg. Ettől függetlenül érdemes tudni, hogy Spanyolországban magas a közlekedési balesetek száma.¹¹ A spanyol közlekedési kultúra sok szempontból jobb, mint a magyar, melynek egyik kiemelt része, hogy a kijelölt gyalogos-átkelőhelyet nagy tiszteletben tartják, segítik a gyalogos forgalmat. A menet közbeni mobiltelefon használatot figyelik és folyamatosan ellenőrzik. Ezzel kapcsolatban több prevenciós kampány is indult, érzékenyítő filmeket is készítve. A közlekedésbiztonság kiemelt szerepet kap az országban, mely közvetetten hatást gyakorolhat a turistákra.

Kapcsolat a spanyol rendészeti szervekkel

A konzuli hivatal jó kapcsolatot ápol a spanyol rendészeti szervekkel. De alapvetően igaz az is, hogy nagy tisztelet övezi a rendőrséget. Mind állami, mind állampolgári szinten elmondható ez. A rendőri hivatás vonzó szakmának számít. A Katalán tartomány esetében azonban kimondható, hogy a katalán szeparatisták gyűlölik a rendőröket, csendőröket (polgári őrséget). Ez az elmúlt 2-3 évben kitört tüntetések, rendbontások során kiéleződött. Az utcákon, köztereken, kiemelt turisták által látogatott helyeken nagy a rendőri jelenlét, ami egyrészt az ETA-s időkre vezethető vissza és bár nem beszélnek róla, de elég nagy a dzsihadista fenyegetettsége az országnak. Spanyolországban több dzsihadista terrorista fogvatartott is él, amit igazol Tálás és Szenté-Varga tanulmánya is, amely szerint „*az elmúlt években Spanyolországban került sor a legtöbb dzsihadista terrorizmussal gyanúsított személy letartóztatására (170 akció során 700 személy) (...) és elítélésükre is a legnagyobb arányban (67 %).*” (Tálás & Szenté-Varga, 2017) Így nem véletlen a folyamatos készenléti állapot.

---

11 Ugyan az egymillió lakosra jutó közúti balesetek halálos áldozatainak számát tekintve 2017-ben a 30-40 halálos áldozat/ egymillió lakos csoportba sorolás az Európai Unió átlagát tekintve – 50 halálos áldozat/ egymillió lakos – kedvezően hat.

Összefoglalás

Ahogy a tanulmányom elején is felvettem, kapcsolatot kerestem a biztonság tudat, biztonságérzet és a turizmus kapcsolata között. Arra kerestem a választ, hogy van-e összefüggés a turisztikai desztináció főként turistákat érintő kockázatai, a megtapasztalt védtelenségből fakadó nehézségek és a turizmus volume között. A tanulmányban leírtakat komplexen áttekintve megállapítható, hogy egy turisztikai desztináció funkciója összefüggésben van a turizmusbiztonság garantálásával, jelentse az akár a fokozott rendőri jelenlétet, vagy akár a tereptárgyak kihelyezését a ramming típusú terrorista akciók megelőzése érdekében. Azonban az érdekes következtetésre adhat okot, hogy az elemzett negatív körülmények, hátráltató tényezők ellenére Spanyolország népszerűsége töretlen, a turistaérkezések száma 2018-ban is exponenciálisan növekedett. Ez jelentheti azt is, hogy napjainkban a felkeresni kívánt célterület, az élmények szerzése iránti vágy háttérbe szoríthatja a biztonság kutatások által bizonyított szerepét. Alapvetően kijelenthető, hogy a turistára, mint minden ember tevékenységére több tényező is hatással van, így az, hogy egy-egy negatív esemény hogyan és milyen mértékben befolyásolja a turizmusra kiváltott hatást mélyelemzéssel, lokális adatokkal alátámasztva állapítható meg egyértelműen. Azonban e tanulmánynak nem volt célja ezt megvizsgálni. Saját és a konzulhelyetessel folytatott beszélgetésem tapasztalatai azt igazolják, hogy a magyar turistának az általános jellegű problémákon kívül rendkívüli eseményektől alapvetően nem kell tartania, Spanyolország biztonságos célterületnek számít. Saját megfigyelésem szerint azonban érdemes kiutazás előtt regisztrálni a Konzuli Szolgálat honlapján a tartózkodás időtartamáról, az ott tartózkodó személyekről, hogy minden eshetőségre fel legyünk készülve. Ezt egyébként érdemes minden külföldi utazás előtt a biztonság kedvéért megtenni.

Felhasznált irodalom

- Bacsárdi J. & Christián L. (2018): *Önkormányzati rendészet*. Dialóg Campus Kiadó, 71-73.
- Balogh F. (2004): *Idegenforgalmi földrajz II*. Képzőművészeti Kiadó
- Blanke, J. & Chiesa T. (eds.) (2009): *The Travel and Tourism Competitiveness Report 2009*. World Economic Forum, Geneva
- Dombay I. (2007): *A turizmus földrajza*. Cluj Napoca, Kolozsvári Egyetemi Kiadó
- Gyuricza L. (2008): *A turizmus nemzetközi földrajza*. Dialóg Campus
- Keller K. (2004): Az újraraegyesült Németország növekvő nemzetközi biztonságpolitikai szerepvállalása: a Bundeswehr „out-of-area” bevetései. *Külgügyi Szemle*. 3(3-4), 186-219.

- Péter E., Németh K. & Lelkóné Tollár I. (2018): Turizmusbiztonság, mint újonnan felmerülő fogyasztói igény. *Turizmus Bulletin*, 18(2), 31-34.
- Rác A. & Brestyánszki F. (2017): A gépjárművel végrehajtott, ramming típusú terrortámadásokról és a védekezés lehetőségeiről. *SVKK Elemzések*, 15.
- Sziva I. & Michalkó G. (2019): A biztonság szerepe a desztinációs versenyképességben. In Michalkó G., Németh J. & Ritecz Gy. (szerk.): *Turizmusbiztonság*, 30, 149.
- Tálas P. & Szenté-Varga M. (2017): A 2017. augusztusi spanyolországi terrortámadásokról. *Nemzet és Biztonság*, 10(5), 70-78.
- Tokodi P. & Ritecz Gy.: A turizmusbiztonsággal összefüggő hazai szabályozás. In Michalkó G., Németh J. & Ritecz Gy. (szerk.): *Turizmusbiztonság*, 149.
- UNWTO (2007): *A Practical Guide to Tourism Destination Management*. WTO, Madrid.
- Vass P.: *Utolsó felvonás*. HVG. 2018.05.10. 30-32.
- WEF (2019): *The Travel & Tourism Competitiveness Report 2019*. http://www3.weforum.org/docs/WEF_TTCR_2019.pdf
- Wilk A. (2017): Magyarország, mint biztonságos desztináció – Biztonság és Turizmus – A Beutaztató Utazási Irodák szemszögéből. *OK-WORLD Travel Service, MUISZ – Beutaztató Bizottság*, 2017. március 2-5. Konferencia előadás

A kéziratban található online hivatkozások

- URL1: UNWTO: a világgazdaság átlagánál gyorsabban nő a turizmus. <https://turizmus.com/szabalyozas-orszagmarketing/unwto-a-vilaggazdasag-atlaganal-gyorsabban-no-a-turizmus-1161810>
- URL2: A rossz angoltudás miatt halt meg egy bungee jumpingoló lány. https://index.hu/kulfold/2017/06/27/a_rossz_angoltudas_miatt_halt_meg_egy_bungee_jumpingolo_lany/
- URL3: Feloszlatta magát az ETA nevű terrorszervezet. <http://www.origo.hu/nagyvilag/20180502-feloszlott-az-eta-terrorszervezet.html>
- URL4: A spanyol jog forrásai. https://e-justice.europa.eu/content_member_state_law-6-es-ma-ximizeMS-hu.do?member=1
- URL5: Blokkolt közutak Spanyolországban. http://turizmusonline.hu/aktualis/cikk/blokkolt_kozutak_spanyolorszagban
- URL6: Egyre erőszakosabbá válnak a katalán tüntetések. <https://hirtv.hu/hirtvkulfold/egyre-eroszakosabba-valnak-a-katalan-tuntetesek-2488997#>
- URL7: Egyre több bűncselekményt követnek el turisták ellen Barcelonában. <https://hirado.hu/kulfold/cikk/2019/08/27/egyre-tobb-buncselekményt-követnek-el-turisták-ellen-barcelonaban>
- URL8: Kitétek Franco tábornokot a dízsírhelyéről. https://hvg.hu/vilag/20191024_Kitettek_Franco_tabornokot_a_diszirhelyerol